Molennieuws de Rooie Wip

Nieuwsbrief van de Stichting "Molen de Rooie Wip te Hazerswoude.

In dit nummer:

- **Even voorstellen**
- **Open ambachtenroute**
- **Fietsroute nogmaals onder de aandacht**
- **Meer over de scheur in de muur**
- **Problemen met een wiek**
- **Erfgoedhuis Zuid-Holland**
- **Molenerf ophogen uitgesteld**
- **Roerend erfgoed**
- **Prestatie van de molen**
- **Molen verlicht**

Van de Voorzitter

Aan het begin van 2026 geven we u graag een korte terugblik op de het reilen en zeilen van de Rooie Wip in de tweede helft van 2025.
Het was weer een mooi molenjaar, waarin we eind december nog net onze streefwaarde van 120.000 omwentelingen hebben gehaald. Altijd mooi als we daar weer met een kleine bijdrage vanuit de provincie voor worden beloond. Immers, naast onze molenaars en wij als bestuur, vindt ook de PZH dat molens zo veel als mogelijk moeten draaien. Complimenten aan onze vrijwillige mannen en vrouwen op de molen! We zijn blij dat we ons molenaarsteam hebben kunnen versterken met de 3e molenaar Klaes, hij stelt zich aan u voor in deze nieuwsbrief

In deze nieuwsbrief ook nog iets over een andere financiële bijdrage tijdens de Hazerswoudse jaarmarkt en andere molen gerelateerde activiteiten in de regio. Ook geven wij u weer een korte blik in het technische onderhoud (verwacht en onverwacht) wat een oude molen als de onze altijd nodig blijkt te hebben. We zijn volop in voorbereiding op de reconstructie van het molenerf, we hebben de werkzaamheden even over de winter heen getild, zodat we bij droger weer en een voorjaar op komst weer snel een groene grasmat hebben. Wij hopen u tegen die tijd weer te ontmoeten en voor nu veel leesplezier,

Ben Oostdam

Mag ik mij even voorstellen?

Mijn naam is Klaes Visser, toen ik 17 was ben ik begonnen als leerling molenaar op Houtzaagmolen de Rat in IJlst, waar ik toen woonde. In 1980 behaalde ik mijn Molenaarsdiploma. Ik heb in totaal daar circa 10 jaar als leerling en molenaar gewerkt. Voor mijn werk ben ik verhuisd naar "het westen" waar ik eerst werkte in Den Haag en ging wonen in Waddinxveen. Waddinxveen is het al die tijd gebleven, het werk is menig maal veranderd, waarbij ik ook vaak van huis was. Door studie, werk en kinderen etc. was er geen tijd meer om een verplichting aan te gaan als molenaar. Nu ik onlangs 65 ben geworden, begon het weer te kriebelen en heb ik wel de tijd gekregen om mijn passie weer op te pakken. Nu kwam ik vaak langs de Rooie Wip, Die kende ik nog van mijn allereerste werk in Den Haag. Ik moest dan een collega ophalen in Hazerswoude om door te rijden naar Schiphol. De Rooie Wip was toen al gespreksonderwerp, alhoewel hij er destijds niet zo goed uit zag als nu. Afgelopen jaren rijden we er altijd langs als we naar Leiden gaan. De molen staat er gewoon zo mooi in het landschap. Dat was de reden dat ik direct ook aan de Rooie Wip dacht toen ik een molen zocht. Want een mooie molen wordt nog veel mooier als hij draait!

Open Ambachtenroute Groene Hart

Op zaterdag 15 november 2025 vond de dag van het Ambacht plaats. Ook de Rooie Wip was geopend, en bemand door molenaar Paul. Het Nederlandse molenaarsambacht is in 2017 ingeschreven op UNESCO's Representatieve Lijst van Immaterieel Cultureel Erfgoed van de mensheid. Sinds de negentiende eeuw zijn veel molens tot stilstand gekomen. Met het stilzetten van de molens ging ook de kennis van het werken met molens verloren.
Ambacht in het Groene Hart

Fietsroute nogmaals onder de aandacht

De fietsroute “Op verkenning langs de molens rond Hazerswoude” blijft natuurlijk actueel, in alle seizoenen! Komt u gerust langs op dinsdagen en zaterdagen als de molenaars draaien op de Rooie Wip!
Op verkenning langs de molens rond Hazerswoude | Hier is Alphen

Meer over de scheur in de muur

In het Molennieuws nummer 1 schreef ik: “Er is een scheur gedicht in het stenen fundament van de molen. Die was zichtbaar vanuit de waterwiel kuip. We houden de scheur in de gaten, die heeft waarschijnlijk te maken met het inklinken van het molenerf.” Nico Varkenvisser reageerde hierop met:
“Bedoeld is hier: de schaarmuur. De scheur in deze muur heeft niets te maken met het verzakken van het molenerf, maar wel met de aantasting van de houten fundering van de molen. Het water uit de Lodewijksvaart stroomt namelijk onder de molen door, en komt zo terecht in de polder. Dat water heeft de fundering aangetast waardoor de zuidwestkant van de schaarmuur is gaan zakken. Deze schaarmuur staat niet voor niets op houten heipalen, want de schaarstijlen staan hierop en dragen een deel van de kokerbalken, met daarop de koker. De neerwaartse druk is daardoor groot. Deze verzakking moet goed in de gaten gehouden worden en mag men niet negeren. Vorige molenaars letten hier ook al goed op.” Met dank aan Nico voor dit heldere verhaal!

Problemen met een wiek:
Dat is molenmakerswerk!

Op dinsdag 14 oktober was er zo weinig wind, dat we besloten alle wiggen op de wieken na te lopen. Bij de eerste drie enden ging dat goed. Af en toe vervingen we een wig voor een nieuwe, of sloegen een andere aan. Bij het vierde end klom ik naar boven, en naarmate ik hoger kwam, bleken de wiggen steeds verder uit de roe geschoven te zijn, totdat ze bovenin helemaal niet meer in de roe staken: ik kon ze in de rondte draaien om de spijker heen waarmee ze op de heklat vastzaten. Het bleek dat de wiggen aan de achterkant van de windborden voor een deel verdwenen waren. En we hadden inderdaad wel wat oude wiggen op het erf gevonden. Hoe nu te handelen? We dachten verschillende scenario’s uit. In ieder geval zouden de windborden uitgehaald moeten worden. Het verstandigst was de molenmaker erbij te halen. De molen stond drie weken stil. 4 November was het zover. Vanaf 8.00 in de morgen waren Jim en Willem van molenmakersbedrijf Verbij bezig. Ze hadden 280 nieuwe wiggen van bilingahout bij zich, 140 smalle en 140 bredere. Er waren er 120 van elk nodig, de andere 20 van elk model dienden als reserve. De windborden werden uitgenomen, het viel me op dat die niet zo heel zwaar waren. Via de luiken in de kap werd een zekering uitgehangen over de askop, waaraan de molenmaker zich vast kon maken met zijn integraalgordel. Nu kon er veilig gehamerd, geslagen en inge-boord worden. Tijdens de lunch-pauze spraken we over de oorzaak van het losraken van de wiggen. Dat gebeurt door lang-zaamaan lostrillen. Alle vier de enden zijn op deze dag nage-keken en van nieuwe wiggen voorzien, en ook de achterzomen en voorzomen werden kritisch bekeken.

Roerend erfgoed. Schoenlepel of…?
Visspatel!

Onder de inzenders van suggesties over de identiteit van dit voorwerp, kwam het pannenkoekenmes het dichtste bij. Een pannenkoekenmes echter is korter en breder. Met de visspatel kon je een lange vis in de koekenpan omrollen op zijn andere kant, zodat die ook mooi bruin bakte. Het is nog maar de vraag of er in enig molenaarsgezin zowel een visspatel als een pannenkoekmes aanwezig was. Je kan natuurlijk ook proberen met een visspatel een pannenkoek om te draaien, of andersom: met een pannenkoekmes een vis!

Een foto van zeer gelijkende visspatels staat in het boek van Brigitte ten Kate- von Eicken, getiteld: Keukengerei rond 1900. Antiek en Curiositeiten uit grootmoeders tijd, uitg. Helmond 1980, pag. 74, afbeelding 76.

Op de foto: de visspatel naast een robuuste houten smeerspatel.

Erfgoedhuis Zuid-Holland

Op 25 september was er weer een bijeenkomst georganiseerd door het Erfgoedhuis voor molenaars in de Goede Herderkerk te Zoeterwoude-Rijndijk. De morgen stond in het teken van brand op de molen. Twee presentaties van resp. een molenmaker en een brandweerman belichtten de verschillende aspecten van dit onderwerp. Van groot belang is het behoud van onderdelen na een molenbrand, voor restauratie en eventueel herbouw.
Na de lunch bezochten we de Veendermolen, de Grosmolen en de Meerburgermolen, die alle een ander wieksysteem hebben. De molenaars vertelden enthousiast over hun ervaringen met hun wieken. Zo kwam een deel van de verschillende wiekverbeteringen, in de loop der tijd bedacht en uitgevoerd, over het voetlicht.
Beleef deze dag met ons mee via het verslag op Molens en brandveiligheid: terugblik najaar bijeenkomst - Erfgoedhuis Zuid-Holland.

Ophogen molenerf uitgesteld tot voorjaar 2026

In verband met het inzaaien van nieuw gras, wat na het ophogen van het molenerf moet gebeuren, is het ophogen uitgesteld tot komend voorjaar. Dit om het jonge gras de kans te geven goed uit te groeien. Inzaaien in de herfst zou betekenen dat het gras in de winter op zou moeten komen onder minder gunstige omstandigheden. Tijdens de Jaarmarkt in Hazerswoude-Dorp eind augustus, hebben we tijdens de Kampioenschappen Bierpulschuiven geld ingezameld voor de aanpassingen aan het molenerf.

Prestatie van de molen in 2025

Het eindresultaat van het werk van de molen in 2025 was 120.505 omwentelingen. Goed gedraaid! Dat levert 410 Euro subsidie op van de Provincie Zuid-Holland. Een leuke bijdrage in de altijd doorlopende kosten voor "kleine dingen", zoals mollenbestrijding, koffie, thee, bekertjes, soep, de juiste maat spijkers en schroeven voor kleine reparaties, vuilniszakken, reuzel en andere smeermiddelen, stofzuigerzakken, kosten voor elektriciteit, batterijen, verf, kwasten en schoonmaakmiddelen.

De molen stond weer in het licht

Vanaf 2 december 2025 werd de molen 's avonds weer verlicht. Drie spotlights zijn op het erf aangebracht, zodanig, dat ze het verkeer op de N209 niet zouden hinderen. Een feestelijk gezicht voor iedereen die in het donker over de Gemeneweg reed.

Financieel

In het najaar van 2025 ontving de Rooie Wip een mooie donatie van € 1.605,- vanuit de Rotaryclub Rijnwoude. Op de jaarmarkt in Hazerswoude-dorp kwam de opbrengst van de Bierpulkampioen-schappen, waarbij met bierpullen wordt geschoven, ten goede aan de geplande renovatie van ons molenerf.

Het werk aan de molen is meestal goed zichtbaar, maar min of meer onzichtbaar is het werk dat moet worden verricht om in aanmerking te komen voor subsidie. Subsidie is hard nodig voor het onderhoud van de molen en het molenerf. Gelukkig wordt dit erkend door Rijk, Provincie en Gemeente en zijn er subsidies die periodiek moeten worden aangevraagd. De aanvragen voor de komende 6 jaar regulier onderhoud zijn weer ingediend en de verantwoording voor de afgelopen 6 jaar is inmiddels goedgekeurd. Telkenmale weer een hele administratieve rompslomp, maar begrijpelijk dat dit zorgvuldig moet gebeuren, het gaat immers om de besteding van gemeenschapsgeld'

Een subsidie is echter niet voldoende om alle noodzakelijke kosten voor het behoud van de molen te dekken. Giften blijven daarom welkom! De molen heeft de ANBI status, en uw gift is dus aftrekbaar van de belasting.

IBAN: NL21 RABO 0395 901 782
t.n.v. Stichting Molen de Rooie Wip

Colofon
Teksten en concept: Marie-José Wijntjes
Eindredactie: Ben Oostdam, Ger Nagtegaal
Met dank aan: Marie-José Wijntjes, Paul van der Zijden, Ger Nagtegaal en Klaes Visser